

โครงการ การศึกษาต้นทุนการฟื้นฟูผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองด้วยการแพทย์แผนไทย

สรุปความเชื่อมโยงของโครงการที่มีต่อแผนสามระดับ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐

๑. แนวทางการพัฒนาของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	
๑.๑ แนวทางการพัฒนาหลัก	
๑.๑.๑ สรุปความสอดคล้องของโครงการกับยุทธศาสตร์ชาติ	
ความสอดคล้องของโครงการกับยุทธศาสตร์ชาติ	ยุทธศาสตร์ด้าน การสร้างความสามารถในการแข่งขัน ประเด็น อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต ประเด็นย่อย อุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ครบวงจร
เป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ	ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น
อธิบายความสอดคล้องของโครงการกับยุทธศาสตร์ชาติ	การศึกษาต้นทุนการฟื้นฟูผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองด้วยการแพทย์แผนไทย เป็นการศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับต้นทุนของการบริการด้านการแพทย์แผนไทยที่มีความจำเพาะเจาะจงกับกลุ่มโรค เพื่อใช้ชุดสิทธิประโยชน์ที่เหมาะสมสำหรับผู้ป่วย ทำให้เกิดความเป็นธรรมในระบบสุขภาพ ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม และยกระดับการบริการทางการแพทย์ให้มีคุณภาพ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการบริการในอนาคต
๑.๑.๒ สรุปความสอดคล้องของโครงการกับเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทประเด็น	
แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	ประเด็น ๒๓ การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม
เป้าหมาย	ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างฐานทางเทคโนโลยี และด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ของประเทศเพิ่มสูงขึ้น
ความสอดคล้องของโครงการกับเป้าหมายของแผนแม่บทประเด็น	กระบวนการศึกษาต้นทุนของการฟื้นฟูผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง เป็นการนำองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และหลักเศรษฐศาสตร์มาใช้ในการพัฒนาระบบบริการให้มีความสอดคล้องกับความต้องการทางการแพทย์ในอนาคต ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศภายใต้โครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์
ตัวชี้วัดของแผนแม่บทประเด็น	ตัวชี้วัด : การจัดอันดับโดยสภาเศรษฐกิจโลกและสถาบันการจัดการนานาชาติ ๑ ใน ๓๐ Contribution ต่อเป้าหมายเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ : โครงการดังกล่าวจะมีผลต่อการตัดสินใจลงทุนและเพิ่มอัตราการขยายตัวของบริการทางสุขภาพด้านการแพทย์แผนไทย ซึ่งอาจมีส่วนในการกระตุ้นให้เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจในอนาคต
๑.๑.๓ สรุปความสอดคล้องของโครงการกับเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนย่อย	
แผนย่อย	การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ด้านเศรษฐกิจ
แนวทางการพัฒนา	พัฒนาบริการแห่งอนาคต โดยการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรมในภาคบริการเป้าหมายของประเทศ ได้แก่ การบริการทางการแพทย์ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่มีคุณภาพอย่างยั่งยืน และการบริการขนส่งและโลจิสติกส์ เพื่อยกระดับการให้บริการ เพิ่มทักษะของบุคลากรไทยที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด โดยมีประเด็นการวิจัยที่สำคัญ อาทิ ระบบแพทย์ปฐมภูมิ การดูแลผู้สูงอายุ การบริการทางการแพทย์แบบแม่นยำ การท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม และการกระจายสินค้า ระบบโลจิสติกส์อัจฉริยะ
เป้าหมาย	ภาคอุตสาหกรรมการผลิตและบริการ สร้างมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นจากการวิจัยและนวัตกรรม ส่งผลให้เกิดการขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปัจจุบัน
ความสอดคล้องของโครงการกับเป้าหมายของแผนย่อย	โครงการดังกล่าวเป็นการพัฒนาระบบบริการทางการแพทย์ให้มีความครบวงจรทั้งด้านคุณภาพ มาตรฐาน ตลอดจนจนถึงค่าใช้จ่ายที่เหมาะสมในการจัดให้มีบริการทางการแพทย์แผนไทยส่งผลต่ออัตราการขยายตัวของบริการด้านการแพทย์แผนไทยในตลาดมากยิ่งขึ้น

ตัวชี้วัดของแผนย่อย	ตัวชี้วัด : อัตราการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมการผลิตและบริการที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นจากการวิจัย เฉลี่ยร้อยละ ๕ ต่อปี Contribution ต่อเป้าหมายเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ : การวิเคราะห์ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการจัดให้มีบริการทางการแพทย์แผนไทย จะส่งผลต่อการตัดสินใจลงทุนด้านการแพทย์แผนไทย และเพิ่มอัตราการขยายตัวของบริการดังกล่าวในอนาคต
๑.๑.๔ สรุปความสอดคล้องของโครงการกับองค์ประกอบกับปัจจัย	
องค์ประกอบ/ปัจจัย	Vo๑ โครงสร้างพื้นฐานด้านวิจัยและนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมาย Fo๑๐๒ การสร้างคุณภาพและมาตรฐานการวิจัยที่ได้รับการยอมรับ
๑.๒ แนวทางการพัฒนารอง -ไม่มี-	
๒. ความเชื่อมโยงกับแผนระดับต่าง ๆ	
๒.๑ แผนการปฏิรูปประเทศ	☐ เกี่ยวข้อง ☒ ไม่เกี่ยวข้อง
๒.๒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ที่เกี่ยวข้อง	
๒.๒.๑ เป้าหมายรวม	๒.๓ ระบบเศรษฐกิจมีความเข้มแข็งและแข่งขันได้
๒.๒.๒ ยุทธศาสตร์ เป้าหมาย และแนวทางพัฒนาที่เกี่ยวข้อง	ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน เป้าหมายที่ ๑ เศรษฐกิจรายสาขาเติบโตอย่างเข้มแข็งและเป็นฐานในการสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ แนวทางพัฒนา ๓.๒ การเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการ
๓. ความสอดคล้องที่มีต่อนโยบายรัฐบาลฯ ที่เกี่ยวข้อง	
๓.๑ ความสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลหลัก	๑) การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย ๒) การพัฒนาระบบสาธารณสุขและหลักประกันทางสังคม
๓.๒ ความสอดคล้องกับนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล	๑) การปรับปรุงระบบสวัสดิการและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน
๔. แผนระดับ ๓ อื่นที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)	
๑) แผนปฏิบัติการกระทรวงสาธารณสุข ระยะ ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) ๒) แผนแม่บทแห่งชาติ ว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรไทย ฉบับที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔	
๕. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)	
-	
๖. มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)	
-	

V๓. ปรับปรุงเมื่อ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๓

โครงการ การศึกษาต้นทุนการฟื้นฟูผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองด้วยการแพทย์แผนไทย

๑. หลักการและเหตุผล

โรคหลอดเลือดสมองหรือโรคอัมพฤกษ์ อัมพาต เป็นภาวะที่ร่างกายมีการสูญเสียการทำงานหรือการอ่อนแรงของแขนขา เกิดจากการที่เส้นเลือดในสมองอุดตัน ตีบ แดง หรือมีเลือดออกในสมองและเป็นโรคที่พบบ่อยเป็นอันดับ ๓ รองจาก โรคหัวใจ และโรคมะเร็ง ในประเทศไทยแนวโน้มการเสียชีวิตด้วยโรคหลอดเลือดสมองเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ดังนั้นการดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองจึงเป็นสิ่งสำคัญ การฟื้นฟูสภาพร่างกายของผู้ป่วยกลุ่มนี้มักใช้เวลาค่อนข้างนาน และหากไม่สามารถสกัดกั้นหรือหยุดยั้งปัญหาได้จะทำให้เกิดการเจ็บป่วย พิการ เสียชีวิต มีภาระค่าใช้จ่ายทางด้านสุขภาพ และการสูญเสียทางเศรษฐกิจตามมาอย่างมหาศาล

การวิเคราะห์ต้นทุนการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพที่บ้านในปี ๒๐๐๖ จำนวน ๑๐๑ คน หลังเป็นโรคหลอดเลือดสมองมาแล้ว ๖ เดือน และมี Barthel Index score มากกว่า ๙๕ และการประเมินทางเศรษฐศาสตร์ของการดูแลแบบไม่เป็นทางการ (informal care) พบว่ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย ๔,๖๔๒.๖ บาทต่อเดือน เวลาที่ใช้ดูแลผู้ป่วยเฉลี่ย ๙๔.๖ ชั่วโมงต่อเดือน การวิเคราะห์ต้นทุนการให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ป่วยและผู้พิการของศูนย์สิรินธรเพื่อการ ฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติทำการศึกษาเพื่อวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยของผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยในปีงบประมาณ ๒๕๕๒ พบว่าต้นทุนรวมของศูนย์สิรินธรเพื่อการ ฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ เมื่อไม่รวมค่าเสียโอกาสที่ดิน มีมูลค่า ๓๙.๐๘ ล้านบาท คิดเป็นต้นทุนเฉลี่ยต่อหน่วยได้ดังนี้ ต้นทุนต่อครั้งของผู้ป่วยนอกเท่ากับ ๕๖๒ บาท ต้นทุนต่อรายของผู้ป่วยในเท่ากับ ๒๒,๑๔๐ บาท และต้นทุนต่อวันนอนของผู้ป่วยในเท่ากับ ๖,๐๘๙ บาท

ในทางการแพทย์แผนไทยมีกระบวนการรักษาที่ได้รับการทดสอบยืนยันประสิทธิผลและความปลอดภัยในการฟื้นฟูผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองและยังมีต้นทุนในการดูแลผู้ป่วยค่อนข้างต่ำ จึงเป็นทางเลือกในระบบสุขภาพที่น่าสนใจ แต่ยังคงขาดการนำมาวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ดังนั้นโครงการวิจัยนี้จึงมีเป้าหมายเพื่อสร้างเครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับใช้ในการวิเคราะห์ต้นทุนการให้บริการทางการแพทย์แผนไทยเพื่อการฟื้นฟูผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง โดยมุ่งหวังว่าเครื่องมือดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้พัฒนาชุดสิทธิประโยชน์แก่ประชาชนด้านบริการทางการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกที่มีคุณภาพเข้าสู่หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ตลอดจนสามารถใช้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการตัดสินใจขยายการบริการด้านการแพทย์แผนไทยในภาคเอกชนต่อไปในอนาคต

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ต้นทุนการให้บริการทางการแพทย์แผนไทยเพื่อการฟื้นฟูผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง

๓. เป้าหมาย

๓.๑ เป้าหมายเชิงผลผลิต (Output)

- เครื่องมือในการวิเคราะห์ต้นทุนการให้บริการทางการแพทย์แผนไทยเพื่อการฟื้นฟูผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง

๓.๒ เป้าหมายเชิงผลลัพธ์ (Outcome)

- ข้อมูลต้นทุนค่าใช้จ่ายในการให้บริการทางการแพทย์แผนไทยเพื่อการฟื้นฟูผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง

๓.๓ ผลที่คาดว่าจะเกิด

- ข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในการจัดทำข้อเสนอชุดสิทธิประโยชน์ทางการแพทย์แผนไทยเพื่อการฟื้นฟูผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง

๓.๔ ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ

- เครื่องมือสำหรับการวิเคราะห์ต้นทุนการให้บริการทางการแพทย์แผนไทยเพื่อการฟื้นฟูผู้ป่วยโรค
หลอดเลือดสมอง ๑ ชั้น

๓.๕ กลุ่มเป้าหมาย/ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์

- หน่วยบริการทางการแพทย์แผนไทย, กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

๔. พื้นที่ดำเนินการ

๔.๑ ระดับพื้นที่ดำเนินการ

กรุงเทพมหานคร

๔.๒ รายละเอียดพื้นที่การดำเนินการ (ถ้ามี)

สำนักงานวิจัยการแพทย์แผนไทย กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

ตุลาคม ๒๕๖๓ - กันยายน ๒๕๖๔

๖. วิธีการดำเนินงาน

๑. วางแผนการดำเนินการวิจัย

๒. ศึกษาข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ต้นทุนการรักษาพยาบาลทางตรงและทางอ้อม

๒.๑ จัดซื้อวัสดุสำนักงาน วัสดุคอมพิวเตอร์ หนังสือ เอกสารหรือวารสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

๒.๒ ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

๓. พัฒนาเครื่องมือในการวิเคราะห์ต้นทุน

๓.๑ จัดประชุมคณะทำงานและผู้เชี่ยวชาญเพื่อพัฒนาเครื่องมือสำหรับใช้ในการวิเคราะห์ต้นทุน

๓.๒ ออกแบบแบบเก็บข้อมูลในการวิเคราะห์ต้นทุน

๔. ทดลองใช้เครื่องมือในเชิงพื้นที่ให้บริการ

๔.๑ จัดประชุมชี้แจงการใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์ต้นทุน

๕. วิเคราะห์และสรุปผลการพัฒนาเครื่องมือในการวิเคราะห์ต้นทุน

๕.๑ วิเคราะห์ผลการใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์ต้นทุน

๕.๒ ประชุมสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๕.๓ จัดทำเล่มรายงานผลการวิจัย

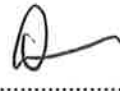
๑๐. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

นางสาวปรัชญชยนันท์ พูนเนียม สำนักงานวิจัยการแพทย์แผนไทย กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก โทรศัพท์ ๐๖๓-๒๗๑-๘๗๐๕ email: research.tmri@gmail.com

.....ผู้เขียนโครงการ
(นางสาวปรัชญชยนันท์ พูนเนียม)
แพทย์แผนไทยปฏิบัติการ

.....ผู้เสนอโครงการ
(นายกุลธนิต วนรัตน์)
ผู้อำนวยการสำนักงานวิจัยการแพทย์แผนไทย

.....ผู้เห็นชอบโครงการ
(นายชัญชัย ..วชิณฐานนท์.....)
รองอธิบดีกรมการแพทย์แผนไทย
และการแพทย์ทางเลือก

.....ผู้อนุมัติโครงการ
(นางอัมพร เบญจพลพิทักษ์)
อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก